

Πρόλογος

Ο 21^{ος} αιώνας είναι μια εποχή πρωτοφανούς παγκοσμιοποίησης. Κοιτάζοντας σε υπάρχοντα κείμενα βλέπουμε ότι οι δραματικές οικονομικές εξελίξεις στα πρόσφατα χρόνια δεν έχουν ενσωματωθεί σε ένα καινούργιο προπτυχιακό εγχειρίδιο και αισθανθήκαμε ότι είναι ανάγκη να ενσωματώσουμε νέες προοπτικές, τα τρέχοντα θέματα και τις επικαιροποιημένες προσεγγίσεις στη μελέτη διεθνών οικονομικών. Με το βιβλίο αυτό επεκτείνουμε την οπτική γωνία των διεθνών οικονομικών έτσι ώστε να συμπεριλάβει την πιο πρόσφατη θεωρία και τα γεγονότα στον κόσμο μέχρι και σήμερα.

Σε προηγούμενες δεκαετίες τα διεθνή οικονομικά διδάσκονταν διαφορετικά. Δινόταν πολύ μεγαλύτερη έμφαση στη θεωρία και υπήρχε μια έντονη επικέντρωση στις ανεπτυγμένες χώρες. Η ανάλυση των πολιτικών αντανάκλασε τα ζητήματα εκείνης της εποχής, όπως η στρατηγική εμπορική πολιτική ή το σύστημα των Bretton Woods. Σήμερα τα ζητήματα δεν είναι πια τα ίδια. Επιπρόσθετα στις νέες θεωρητικές εξελίξεις υπάρχει μια πολύ μεγαλύτερη έμφαση πάνω σε εμπειρικές μελέτες. Ένα κύμα εφαρμοσμένης έρευνας τα τελευταία χρόνια έχει αποδείξει ή αμφισβητήσει τις υπάρχουσες θεωρίες και μας διδάξε σημαντικά νέα μαθήματα σχετικά με τους προσδιοριστικούς παράγοντες του εμπορίου, τις ροές παραγωγικών συντελεστών, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τις κρίσεις. Οι ροές εμπορευμάτων και κεφαλαίων απελευθερώθηκαν και αυξήθηκαν και μεγαλύτερη προσοχή αφιερώνεται σήμερα στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες χώρες, περιοχές που τώρα έχουν σημαντικό ειδικό βάρος στην παγκόσμια οικονομία.

Η κάλυψη του νέου και επεκτεινόμενου πεδίου είναι μέρος της πρόκλησης και της διασκέδασης στο να διδάσκουμε να μαθαίνει κανείς διεθνείς οικονομικές σχέσεις του 21^{ου} αιώνα. Στόχος μας είναι να παρέχουμε νέο υλικό το οποίο είναι αρκετά ενδιαφέρον, ώστε να ανταποκριθεί στην πρόκληση, αλλά και αρκετά εύληπτο, ώστε να συμβάλλει σ' αυτή τη διασκέδαση. Πολλά από τα καινούργια θέματα απέχουν από την αντιμετώπιση των συμβατικών εγχειριδίων και στο παρελθόν ή τα προσπερνούσαν στις διαλέξεις ή τα δίδασκαν με επιπλέον βιβλιογραφία. Κατά τη γνώμη μας τους αξίζει μια πιο προβεβλημέ-

νη θέση στο σημερινό περίγραμμα ύλης.

Έχουμε διδάξει τα κεφάλαια αυτού του βιβλίου οι ίδιοι πολλές φορές και έχουμε επωφεληθεί από την ανταπόκριση καθηγητών σε κολέγια και πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών και ολόκληρου του κόσμου. Όπως κι εμείς έμειναν ικανοποιημένοι από την ανταπόκριση των φοιτητών στα σύγχρονα, προσβάσιμα και επικαιροποιημένα στοιχεία της προσέγγισής μας και ελπίζουμε ότι κι εσείς θα απολαύσετε το βιβλίο αυτό.

Στοιχεία

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει κάποια στοιχεία τα οποία φέρνουν το υλικό πιο κοντά στους φοιτητές.

- Εφαρμογές, οι οποίες ενσωματώνονται στο κυρίως κείμενο και χρησιμοποιούν υλικό το οποίο έχει καλυφθεί για να διαφωτίσουν πολιτικές του πραγματικού κόσμου, γεγονότα και στοιχεία που αποδεικνύουν αυτά που αναφέρονται στο κείμενο
- Πρωτοσέλιδα, που δείχνουν πώς τα θέματα στο κυρίως κείμενο συνδέονται άμεσα στην κάλυψη από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας της παγκόσμιας οικονομίας.
- Περιθώρια, τα οποία περιλαμβάνουν θέματα τα οποία ενώ δεν είναι απαραίτητα είναι παρόλα αυτά ενδιαφέροντα.
- Ιστοτόπους, στο τέλος των κεφαλαίων με προβλήματα για το σπίτι που δίνουν στους φοιτητές την ευκαιρία να διερευνήσουν έννοιες που αναλύονται στο κεφάλαιο στο internet.

Το βιβλίο αυτό έχει εκδοθεί στην αγγλική γλώσσα σε μια συνδυασμένη έκδοση διεθνούς οικονομικής και σε δύο ξεχωριστές εκδόσεις διεθνούς εμπορίου και διεθνούς μακροοικονομικής που επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία για τους καθηγητές για το ποιο κείμενο προτιμούν διατηρώντας ταυτόχρονα το κόστος χαμηλό για τους φοιτητές.

Επιπρόσθετα για τις ανάγκες των καθηγητών οι οποίοι διδάσκουν το μάθημα σε ένα εξάμηνο και πρέπει να συνδυάσουν το διεθνές εμπόριο και τη μακροοικονομική κυκλοφορεί το βιβλίο μας ως βασικά στοιχεία της διεθνούς οικονομικής. Υπάρχουν περισσότερα στοιχεία για αυτό το βιβλίο αργότερα στον πρόλογο.

Τι καινούργιο υπάρχει στη δεύτερη έκδοση

Σ' αυτή τη δεύτερη έκδοση επικαιροποιήσαμε το κείμενο συμπεριλαμβανομένων των περισσότερων πρωτοσέλιδων προκειμένου να δείξουμε τις ταχύτερες μεταβολές στα διεθνή οικονομικά νέα στη διάρκεια των τριών τελευταίων χρόνων. Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση που άρχισε το 2008 και οι επιπτώσεις της καλύπτονται σε πολλά κεφάλαια. Η απότομη πτώση στο διεθνές εμπόριο και η μερική ανάκαμψη συζητούνται στο κεφάλαιο 1. Η αυξημένη πίεση για προστατευτισμό, εμπορική πολιτική συμπεριλαμβανομένου των αμερικανικών δασμών απέναντι στην Κίνα συζητούνται στο κεφάλαιο 8. Και μια εκτεταμένη κάλυψη της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008-09 στο κεφάλαιο 22. Στα άλλα θέματα συμπεριλαμβάνεται η παράκτια οργάνωση υπηρεσιών και η επέκταση της ενίσχυσης εμπορικής προσαρμογής που καλύπτει αυτούς τους εργαζόμενους στο κεφάλαιο 7. Μια αξιολόγηση της NAFTA μετά από 15 χρόνια λειτουργίας στο κεφάλαιο 6. Η πρόσφατη εμπειρία της General Motors στην αγορά της Κίνας στο κεφάλαιο 9. Η αποτυχία της διάσκεψης της Κοπεγχάγης για την κλιματική αλλαγή του 2009 στο κεφάλαιο 11. Το πώς οι κεντρικές τράπεζες μπορούν να αντιμετωπίσουν δυσκολίες με τις πολιτικές επιτοκίων όταν υπάρχουν ασφάλιστρα κινδύνου στα κεφάλαια 14 και 18. Πώς οι χώρες έχουν χρησιμοποιήσει τη λειτουργική λογιστική προκειμένου να μεταμφιέσουν τα οικονομικά τους προβλήματα στο κεφάλαιο 16 και πώς μερικές χώρες έχουν χρησιμοποιήσει τα αποθέματα σε συνάλλαγμα προκειμένου να μειώσουν τις επιπτώσεις των shock στο κεφάλαιο 21. Επιπρόσθετα στην επικαιροποίηση του κειμένου για να καλύψει όλα αυτά τα θέματα επωφεληθήκαμε από τα σχόλια των ακαδημαϊκών δασκάλων οι οποίοι χρησιμοποίησαν το βιβλίο αυτό, αλλά και από τη δική μας εμπειρία διδάσκοντάς το. Με βάση αυτήν την εμπειρία αποφασίσαμε να αναδιατάξουμε κάποιο υλικό προκειμένου να γίνει πιο φυσική η ροή της διδασκαλίας. Για παράδειγμα το υλικό του υποδείγματος Heckscher-Ohlin (κεφάλαιο 4) προβλήθηκε στη σύγχρονη περίοδο για να γίνει πιο εύκολη η εξήγηση του παρόδοξου του Leontief, η οποία βασίζεται στις διαφορετικές παραγωγικότητες εργασίας ανάμεσα σε χώρες και το υλικό του dumping συζητείται τώρα μαζί με την εμπορική πολιτική υπό συνθήκες ατελούς ανταγωνισμού στο κεφάλαιο 9. Στη διεθνή μακροοικονο-

μική η παρουσίαση των εθνικών και διεθνών λογαριασμών στο κεφάλαιο 16 μπήκε σε μια σειρά όπως και η ανάλυση των κερδών από τη χρηματοοικονομική παγκοσμιοποίηση στο κεφάλαιο 17.

Θέματα και προσεγγίσεις

Αυτοί οι οποίοι εξέτασαν το βιβλίο και είδαν πώς λειτουργεί μέσα στην τάξη υποστήριξαν με ενθουσιασμό τα θέματα τα οποία έχουμε συμπεριλάβει στην παρουσίασή μας. Τα θέματα που καλύπτονται στα διεθνή οικονομικά ή στο διεθνές εμπόριο περιλαμβάνουν τις παράκτιες εταιρίες (κεφάλαιο 6), τους δασμούς και τις ποσοτώσεις υπό συνθήκες ατελούς ανταγωνισμού (κεφάλαιο 9), τις διεθνείς συμφωνίες για το εμπόριο, την εργασία και το περιβάλλον (κεφάλαιο 11). Τα θέματα αυτά επιπρόσθετα στα βασικά κεφάλαια για το Ρικαρντιανό υπόδειγμα (κεφάλαιο 2), το υπόδειγμα το συγκεκριμένο παραγωγικών συντελεστών (κεφάλαιο 3), το υπόδειγμα Heckscher-Ohlin (κεφάλαιο 4) μαζί με τις οικονομίες κλίμακας και τον ατελή ανταγωνισμό (κεφάλαιο 6), τους δασμούς και τις ποσοτώσεις στις εισαγωγές υπό συνθήκες τέλει ανταγωνισμού (κεφάλαιο 8) και τις εξαγωγικές επιδοτήσεις (κεφάλαιο 10) συμπλήρωσαν τον όγκο αυτό κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Τα κεφάλαια στη διεθνή οικονομική ή στη διεθνή μακροοικονομική περιλαμβάνουν τα κέρδη από τη χρηματοοικονομική παγκοσμιοποίηση (κεφάλαιο 17 στη συνδυασμένη έκδοση ή κεφάλαιο 6 στη διεθνή μακροοικονομική), τις σταθερές έναντι των κυμαινόμενων ισοτιμιών (κεφάλαιο 19 ή 8), τα συστήματα συναλλαγματικών ισοτιμιών (κεφάλαιο 20 ή 9) και το ευρώ (κεφάλαιο 21 ή 10). Αυτά τα θέματα μπορούν να θεωρηθούν ως επιπλέον των κεφαλαίων ή θεμάτων που είναι στον πυρήνα των διεθνών οικονομικών πάνω στις αγορές ξένου συναλλάγματος, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στη βραχυχρόνια ή μακροχρόνια περίοδο (κεφάλαιο 13 ή 15 ή αντίστοιχα 2 έως 4), τους εθνικούς ή διεθνείς λογαριασμούς (κεφάλαιο 16 ή 5), το υπόδειγμα IS-LM στην ανοιχτή οικονομία (κεφάλαιο 18 ή 7) και του κεφαλαίου πάνω στα τρέχοντα σημαντικά θέματα (κεφάλαιο 22 ή 11).

Κατά τη διάρκεια της συγγραφής των κεφαλαίων κάναμε κάθε προσπάθεια να τα συνδέσουμε αναλυτικά. Για παράδειγμα, αν και η μετανάστευση και οι ξένες άμεσες επενδύσεις συχνά θεωρούνται ως ένα

επακόλουθο στα βιβλία διεθνών οικονομικών, ενσωματώσαμε αυτά τα ζητήματα στη συζήτηση των υποδειγμάτων εμπορίου καλύπτοντας τις μετακινήσεις εργασίας και κεφαλαίου στο κεφάλαιο 5. Πιο ειδικά αναλύουμε τις μετακινήσεις εργασίας και κεφαλαίου ανάμεσα σε χώρες στη βραχυχρόνια περίοδο χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα των συγκεκριμένων παραγωγικών συντελεστών και διερευνούμε τις μακροχρόνιες επιπτώσεις χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα Heckscher- Ohlin. Το κεφάλαιο 5 επομένως χτίζει πάνω σε αυτά που οι φοιτητές διδάχτηκαν στα κεφάλαια 3 και 4 και εφαρμόζει τα ζητήματα αυτά προκειμένου να συζητηθούν σαν ζητήματα οικονομικής πολιτικής.

Στο μακροοικονομικό κομμάτι αυτή η αναλυτική σύνδεση φαίνεται στην παράλληλη ανάπτυξη των καθεστώτων σταθερών και κυμαινόμενων ισοτιμιών από το εισαγωγικό κεφάλαιο 12 ή 1 στη χωριστή έκδοση μέσα από την λειτουργία των νομισματικών ισοτιμιών στο κεφάλαιο 13 -15 (2-4 στη χωριστή έκδοση), τη συζήτηση της πολιτικής στο υπόδειγμα IS-LM στο κεφάλαιο 18 ή 7, στη συζήτηση της επιλογής του κατάλληλου συστήματος στο κεφάλαιο 19 ή 8. Πολλά εγχειρίδια συζητούν τις σταθερές και τις κυμαινόμενες ισοτιμίες χωριστά και πολύ συχνά μεταχειρίζονται τα συστήματα σταθερών ισοτιμιών ως παρεπόμενο. Με δεδομένο όμως ότι οι σταθερές ισοτιμίες χρησιμοποιούνται ευρέως από πολλές χώρες το να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στα συστήματα σταθερών ισοτιμιών και το γεγονός ότι τα συστήματα αυτά συχνά καταρρέουν κατά την περίοδο κρίσεων μας έκαναν να σκεφτούμε ότι είναι πιο επωφελές για τους φοιτητές να ασχοληθούν με τις διαφορετικές λειτουργίες και τα εναλλακτικά κόστη και κέρδη των δυο συστημάτων παρά το να τα συζητήσουν δίπλα-δίπλα ή ξεχωριστά. Η προσέγγιση αυτή επίσης μας επιτρέπει να καλύψουμε ένα μεγάλο αριθμό ζητημάτων πολιτικής όπως το τρίλημμα και η άριστη επιλογή του συστήματος συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Επιπρόσθετα και προκειμένου να επεκτείνουμε την κάλυψη των θεμάτων προκειμένου να συμπεριλάβουμε και την επικαιροποιημένη θεωρία και τις εφαρμογές πολιτικής άλλος βασικός μας στόχος ήταν να παρουσιάσουμε όλο το υλικό, καινούργιο και παλιό με τον πιο εύληπτο τρόπο. Προκειμένου να το πετύχουμε και να διασφαλίσουμε ότι όλο το υλικό βασίζεται σε σταθερό και απόλυτα πρόσφατο όγκο εμπειρικών αποδείξεων. Πιστεύουμε ότι η προσέγγιση αυ-

τή είναι ο σωστός τρόπος για να μελετάει κανείς οικονομικά και σύμφωνα με την εμπειρία μας, την οποία έχουμε μοιραστεί με πολλούς καθηγητές είναι πιο αποτελεσματική και πιο ζωντανή όταν οι φοιτητές μπορούν να δούνε όχι απλά μια καλή κατάληξη στα θεωρητικά συμπεράσματα, αλλά και κάποια πειστικά στοιχεία που βεβαιώνουν τους οικονομικούς μηχανισμούς, τους οποίους διερευνούμε.

Ευχαριστίες

Ένα βιβλίο σαν αυτό δεν θα ήταν δυνατό να γραφτεί χωρίς τη βοήθεια πολλών ανθρώπων τους οποίους πρέπει και να ευχαριστήσουμε. Πρώτα απ' όλα την καινούργια ομάδα του εκδοτικού οίκου Worth που έκανε τόσο μεγάλη προσπάθεια για να μας βοηθήσει με την εμπειρία τους και τις ικανότητές τους στην έκδοση οικονομικών βιβλίων, η οποία ήταν πραγματικά πάρα πολύ χρήσιμη. Ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων ασχολήθηκε με το βιβλίο αυτό, αλλά θα πρέπει ειδικά να αναφερθούμε σε τέσσερεις. Την εκδότρια Sarah Dorger, την οποία τώρα συμπλήρωσε ο Chuck Linsmeier και ο Bruce Kaplan μαζί με το διευθυντή μάρκετινγκ, τον Scott Guile. Το κείμενο βελτιώθηκε σημαντικά από τον εκδότη Jane Tufts. Επίσης βασιστήκαμε στη βοήθεια ενός μεγάλου αριθμού μεταπτυχιακών φοιτητών μας στη συλλογή στοιχείων για τις εφαρμογές στην προετοιμασία προβλημάτων και στην ανάγνωση των δοκιμών.

Βασιστήκαμε επίσης στη βοήθεια ενός αριθμού μεταπτυχιακών μας φοιτητών για τη συλλογή στοιχείων για τις εφαρμογές, την προετοιμασία προβλημάτων και για τον έλεγχο των δοκιμών. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους Leticia Arroyo Abad, Chang Hong, David Jacks, Alyson Ma, Ahmed Rahman, Seema Sangita, Radek Szulga και Ymgying Xu για τη βοήθεια τους. Είμαστε ιδιαίτερα ευγνώμονες στον Benjamin Mandel, που επεξεργάστηκε πολλά από τα κεφάλαια του διεθνούς εμπορίου στην πρώτη έκδοση και στον Philip Luck, που έλεγξε όλα τα κεφάλαια στη δεύτερη έκδοση. Επίσης ευχαριστούμε τους Christian Broda, Colin Carter, Michele Cavallo, Menzie Chinn, Sebastian Edwards, Ann Harrison, Mervyn King, Philip Lane, Karen Lewis, Christopher Meissner, Gian Maria Milesi-Ferretti, Michael Pakko, Ugo Panizza, Giovanni Peri, Eswar Prasad, Andres Rodriguez-Clare, Jay Shambaugh, και Martin Wolf για την παροχή στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν στις εφαρμογές.

Διδάξαμε τα κεφάλαια αυτού του βιβλίου οι ίδιοι πολλές φορές και επωφεληθήκαμε και από τις γνώμες συναδέλφων. Το εγχειρίδιο δοκιμάστηκε στην

τάξη από έναν αριθμό διδασκόντων.

Για τη δεύτερη έκδοση επωφεληθήκαμε από τις προτάσεις των ακόλουθων επιμελητών:

Bradley Andrew, *Juniata College*
 Damyana Bakardzhieva, *George Washington University*
 Mina Balamoune, *University of North Florida*
 Valerie Bendvenga, *University of Texas at Austin*
 Emily Blanchard, *University of Virginia*
 Nicola Borri, *Boston University*
 Drusilla Brown, *Tufts University*
 Vera Brusentsev, *University of Delaware*
 Colleen Callahan, *American University*
 Geoffrey Carlini, *Boston University*
 Ron Cronovich, *Carthage College*
 Firat Demir, *University of Oklahoma*
 Asim Erdilek, *Case Western Reserve University*
 John Gilbert, *Utah State University*

William Hauk, *University of South Carolina*
 David Hummels, *Purdue University*
 Hakan Inal, *Virginia Commonwealth University*
 Alan Isaac, *American University*
 Robert Jerome, *James Madison University*
 Grace Johnson, *Oklahoma State University—Tulsa*
 Kathy Kelly, *University of Texas at Arlington*
 Bill Kosteas, *Cleveland State University*
 Ricardo Lopez, *Indiana University*
 Volodymyr Lugovskyy, *Georgia Tech*
 Nicolas Magud, *University of Oregon*
 Keith Malone, *University of North Alabama*
 Maria Mimiagurria, *University of Wisconsin—Madison*
 Catherine Mann, *Brandeis University*
 Steven J. Matusz, *Michigan State University*

Fabio Mendez, *University of Arkansas*
 William Mertens, *University of Colorado at Boulder*
 Rebecca Neumann, *University of Wisconsin—Milwaukee*
 Emanuel Ornelas, *London School of Economics*
 Perry Patterson, *Wake Forest University*
 Masha Rahnama, *Texas Tech University*
 Michael Rinkus, *Walsh College*
 Sheikh Shahnawaz, *University of Southern California*
 David Sobiechowski, *University of Michigan—Dearborn*
 Steve Steib, *University of Tulsa*
 Nicholas Stratis, *Florida State University*
 Edward Tower, *Duke University*
 Elizabeth Wheaton, *Southern Methodist University*
 Peter Wylie, *University of British Columbia—Okanagan*

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους ακόλουθους διδάσκοντες που μας έκαναν γνωστές τις ιδέες στην ανάπτυξη της πρώτης έκδοσης. Οι συνάδελφοι αυτοί έμειναν ενθουσιασμένοι και με το πώς υποδέχθηκαν οι φοιτητές τους τη φρέσκια προσέγγιση μας:

Joshua Aizenman, *University of California, Santa Cruz*
 Scott Baier, *Clemson University*
 Paul Bergin, *University of California, Davis*
 Matilde Bombardini, *University of British Columbia—Vancouver*
 Drusilla Brown, *Tufts University*
 Avik Chakraborty, *University of Tennessee—Knoxville*
 Gordon Hanson, *University of California, San Diego*
 James Harrigan, *University of Virginia*
 Takeo Hoshi, *University of California, San Diego*
 David Hummels, *Purdue University*

Samuel Kortum, *University of Chicago*
 John McLaren, *University of Virginia*
 Marc-Andreas Muendler, *University of California, San Diego*
 Robert Murphy, *Boston College*
 Constantin Ogloblin, *Georgia Southern University*
 Kevin O'Rourke, *Trinity College, Dublin*
 Sanjay Paul, *Elizabethtown College*
 Priya Ranjan, *University of California, Irvine*
 Andres Rodriguez-Clare, *Pennsylvania State University*
 Katheryn Russ, *University of California, Davis*

Stephen Stageberg, *University of Mary Washington*
 Bruce Wydick, *University of San Francisco*
 Stephen Yeaple, *Pennsylvania State University*

Ένας μεγάλος αριθμός συναδέλφων βοήθησαν πολύ με την επιμέλεια του κειμένου της πρώτης έκδοσης. Επιθυμούμε να ευχαριστήσουμε τους ακόλουθους επιμελητές:

Joshua Aizenman, *University of California, Santa Cruz*
 Mohsen Bahmani-Oskooee, *University of Wisconsin—Milwaukee*
 Scott Baier, *Clemson University*

- Richard Baillie, *Michigan State University*
 Joe Bell, *Missouri State University*
 Paul Bergin, *University of California, Davis*
 Robert Blecker, *American University*
 Roger Butters, *University of Nebraska—Lincoln*
 Francisco Carrada-Bravo, *Arizona State University*
 Menzie Chinn, *University of Wisconsin—Madison*
 Richard Chisik, *Florida International University*
 Ann Davis, *Marist College*
 Robert Driskill, *Vanderbilt University*
 James Fain, *Oklahoma State University*
 David H. Feldman, *The College of William & Mary* Diane Flaherty, *University of Massachusetts, Amherst*
 Jean-Ellen Giblin, *Fashion Institute of technology* Bill Gibson, *University of Vermont*
 Thomas Grennes, *North Carolina State University*
 Gordon Hanson, *University of California, San Kego*
 Mehdi Haririan, *Bloomsburg University* James Harrigan, *University of Virginia*
 Takeo Hoshi, *University of California, San Diego*
 Douglas Irwin, *Dartmouth College*
 Michael Klein, *Tufts University* Kala
 Krishna, *Pennsylvania State University*
 Maria Kula, *Roger Williams University*
 Ricardo Lopez, *Indiana University*
 Mary Lovely, *Syracuse University*
 Barbara Lowrey, *University of Maryland*
 Steven J. Matusz, *Michigan State University*
 Jose Mendez, *Arizona State University*
 Shannon Mitchell, *Virginia Commonwealth University*
 Farshid Mojaver Hosseini, *University of California, Davis*
 Marc-Andreas Muendler, *University of California, San Diego*
 Maria Muniagurria, *University of Wisconsin—Madison*
 Robert Murphy, *Boston College*
 Ranganath Murthy, *Bucknell University*
 Kanda Naknoi, *Purdue University*
 Constantin Ogloblin, *Georgia Southern University*
 Kevin O'Rourke, *Trinity College, Dublin*
 Kerry Pannell, *DePauw University*
 Jaishankar Raman, *Valparaiso University*
 Raymond Robertson, *Macalester College*
 Andres Rodriguez-Clare, *Pennsylvania State University*
 Hadi Salehi-Esfahani, *University of Illinois at Urbana-Champaign*
 Andreas Savvides, *Oklahoma State University*
 Till Schreiber, *The College of William & Mary*
 Gunjan Sharma, *University of Missouri, Columbia*
 John Subrick, *James Madison University*
 Mark P. Taylor, *University of Warwick*
 Linda Tesar, *University of Michigan, Ann Arbor*
 Geetha Vaidyanathan, *University of North Carolina at Greensboro*
 Kristin Van Gaasbeck, *California State University, Sacramento*
 Gary Wells, *Clemson University*
 Mark Wohar, *University of Nebraska, Omaha*
 Susan Wolcott, *SUNY Binghamton*
 Bin Xu, *China Europe International Business School*
 Stephen Yeaple, *Pennsylvania State University*

Λάβαμε χρήσιμες οδηγίες από ομάδες επικέντρωσης. Επιθυμούμε να ευχαριστήσουμε τους:

- Mohsen Bahmani-Oskooee, *University of Wisconsin—Milwaukee*
 Roger Butters, *University of Nebraska—Lincoln*
 Francisco Carrada-Bravo, *Arizona State University*
 Mitchell Charkiewicz, *Central Connecticut State University*
 Menzie Chinn, *University of Wisconsin—Madison*
 Carl Davidson, *Michigan State University*
 Ann Davis, *Marist College*
 Robert Driskill, *Vanderbilt University*
 Eckhard Janeba, *University of Mannheim*
 Mary Lovely, *Syracuse University*
 Marc Melitz, *Harvard University*
 Norman Miller, *Miami University of Ohio*
 Shannon Mitchell, *Virginia Commonwealth University*
 Ranganath Murthy, *Bucknell University*
 Rebecca Neumann, *University of Wisconsin—Milwaukee*
 Constantin Ogloblin, *Georgia Southern University*

Lucjan Orlowski, *Sacred Heart University*
Jeff Pliskin, *Hamilton College*

Francisca Richter, *Cleveland State University*
Hadi Salehi-Esfahani, *University of*

Illinois at Urbana-Champaign
Bin Xu, *China Europe International Business School*

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους ακόλουθους διδάσκοντες για τις χρήσιμες οδηγίες τους στην αρχική μορφή της πρώτης έκδοσης:

Scott Baier, *Clemson University*
Paul Bergin, *University of California, Davis*
Luisa Blanco Raynal, *Pepperdine University*
Games Cassing, *University of Pittsburgh*
Ted Fu, *Stanford University*
James Harrigan, *University of Virginia*
David Hummels, *Purdue University*
Farshid Mojaver Hosseini, *University of California, Davis*
Maria Muniagurria, *University of Wisconsin—Madison*
Kanda Naknoi, *Purdue University*
Raymond Robertson, *Macalester College*

Andres Rodriguez-Clare, *Pennsylvania State University*
Jeffrey Rosensweig, *Emory University*
Jennifer Steele, *University of Texas at Austin*
Asha Sundaram, *Syracuse University*
Kristin Van Gaasbeck, *California State University, Sacramento*
Wolfgang Keller, *University of Colorado at Boulder*
Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε αυτούς που μας βοήθησαν με την προετοιμασία και την επιμέλεια του βοηθητικού υλικού:
Francis Ahking, *University of Connecticut*
Ron Davies, *University College,*

Dublin
Philip Luck, *University of California, Davis*
Alyson Ma, *University of San Diego*
Terry Monson, *Michigan Technological University*
Robert Murphy, *Boston College*
Sanjay Paul, *Elizabethtown College*
Jaishankar Raman, *Valparaiso University*
Millicent Sites, *Carson-Newman College*
Marie Truesdell, *Marian College*
Kristin Van Gaasbeck, *California State University, Sacramento*
Stephen Yeaple, *Pennsylvania State University*

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειες μας και ειδικά τις Claire και Gail, για τη συνεχή στήριξη τους στη διάρκεια του διαστήματος που απαιτήθηκε για τη συγγραφή αυτού του βιβλίου.

Τέλος θα δείτε μια φωτογραφία των παιδιών στο Ciudad Dario της Nicaragua, με τους δασκάλους τους στην τάξη ενός μικρού σχολείου που κτίστηκε με χρηματοδότηση της Seeds of Learning (www.seedsoflearning.org), ενός μη-κερδοσκοπικού οργανισμού αφιερωμένου στη βελτίωση των συνθηκών εκπαίδευσης στην αγροτική Λατινική Αμερική. Μέρος των συγγραφικών δικαιωμάτων θα διατεθεί για ενίσχυση της δράσης της Seeds of Learning.

Robert C. Feenstra

Alan M. Taylor

Davis,
California

Ιανουάριος 2011